

DOI: <https://doi.org/10.15407/mzu2025.34.145>
УДК 94(4)323.113(=161.2)(495)“2022/2025”

Ганна Тіщенко

магістр міжнародних відносин,
економіки і грецької філології
консул Генерального консульства України в Стамбулі
Міністерство закордонних справ України
Туреччина, Стамбул, Флорія, вул. Адакале, 13
E-mail: annatisenko@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-4650-4857>

КОНСОЛІДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ ГРЕЦІЇ ДЛЯ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ ПІСЛЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РФ

Стаття присвячена аналізу процесів консолідації української громади у Греції після початку повномасштабного російського вторгнення 24 лютого 2022 року. Розглядається трансформація самоорганізованих ініціатив українців у Греції на початковому етапі повномасштабної війни в інституціоналізовані форми громадської та волонтерської діяльності, а також їхній внесок у надання гуманітарної допомоги Україні та підтримку українців, які отримали тимчасовий захист у Греції. У статті висвітлено діяльність українських громадських організацій, ініціативних груп і волонтерів, спрямовану на збір та відправку гуманітарної допомоги, реалізацію інформаційних кампаній на підтримку України та забезпечення усебічної допомоги новоприбулим українцям. Особливу увагу приділено взаємодії цих структур із Посольством України у Грецькій Республіці, грецькими державними інституціями та місцевими громадськими організаціями, що сприяло зміцненню спроможності української громади, оптимізації ресурсів та ефективній координації дій. Важливим етапом у розвитку української діаспори у Греції стало об'єднання в 2022 році українських товариств у єдину організацію — Об'єднану українську діаспору в Греції, що консолідувало діяльність українських товариств і забезпечило посилення комунікації, організаційної узгодженості та інформаційної присутності у грецькому суспільстві. Простежується роль діаспорних інституцій у збереженні української ідентичності через роботу недільних шкіл, культурних ініціатив, освітніх та мистецьких проєктів. Наголошується, що консолідація української громади у Греції стала не лише ключовим чинником збільшення обсягів і ефективності

гуманітарної підтримки України, але й важливим інструментом формування потужного громадського ресурсу, здатного відіграти значну роль у повоєнній відбудові та розвитку Української держави.

Ключові слова: консолідація громади, українська громада у Греції, діаспора, російсько-українська війна, гуманітарна допомога Україні, українські громадські організації, національна ідентичність, тимчасовий захист, відбудова.

Hanna Tischenko

Master of International Relations,
Economics, Greek Philology
Consul of the Consulate General of Ukraine in Istanbul
Ministry of Foreign Affairs of Ukraine
13, Adakale Street, Istanbul, Floria, Republic of Turkey
E-mail: annatisenko@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-4650-4857>

CONSOLIDATION OF THE UKRAINIAN COMMUNITY IN GREECE TO SUPPORT UKRAINE AFTER THE FULL-SCALE INVASION BY THE RUSSIAN FEDERATION

This article examines the processes of consolidation within the Ukrainian community in Greece following the full-scale Russian invasion of Ukraine on February 24, 2022. It explores how self-organized initiatives by Ukrainians in Greece during the initial phase of the full-scale war transformed into institutionalized forms of civic and volunteer engagement, and assesses their contribution to providing humanitarian assistance to Ukraine as well as supporting Ukrainians granted temporary protection in Greece. The study highlights the activities of Ukrainian civil society organizations, grassroots initiatives and volunteers, focusing on the collection and delivery of humanitarian aid, the implementation of information campaigns in support of Ukraine, and the provision of comprehensive assistance to newly arrived Ukrainians. Particular attention is paid to the interaction between these structures, the Embassy of Ukraine in the Hellenic Republic, Greek governmental institutions, and local civil society organizations, which facilitated effective coordination, optimized resource allocation, and strengthened the overall capacity of the Ukrainian community. A pivotal moment in the development of the Ukrainian diaspora in Greece was the 2022 unification of

various Ukrainian associations into a United Ukrainian Diaspora in Greece. This consolidation enhanced communication, organizational coherence, and the visibility of the Ukrainian community within Greek society. The article also traces the role of diaspora institutions in preserving Ukrainian identity through Sunday schools, cultural initiatives, educational programs, and artistic projects. The findings suggest that the consolidation of the Ukrainian community in Greece has not only been a critical factor in increasing the volume and effectiveness of humanitarian support to Ukraine but has also served as a vital mechanism for developing a robust civic resource capable of playing a significant role in the post-war reconstruction and development of Ukraine.

Keywords: *community consolidation, Ukrainian community in Greece, diaspora, Russian-Ukrainian war, humanitarian assistance to Ukraine, Ukrainian public organizations, national identity, temporary protection, post-war reconstruction.*

З початком повномасштабного вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року, що спричинило масовий виїзд за кордон громадян України з метою порятунку від російської збройної агресії, європейські країни надавали прихисток, підтримку й допомогу нашим співвітчизникам. Не стала винятком і Грецька Республіка, куди в пошуках захисту їхали українці як з окупованих територій, прифронтових населених пунктів Сходу й Півдня України, так і з центральних, північних та західних областей України.

Європейська Рада рішенням від 4 березня 2022 року активувала для громадян України механізм тимчасового захисту в ЄС¹, що надало можливість українцям офіційно проживати в державах Європейського Союзу, скориставшись положеннями Директиви 2001/55/ЄС². Грецьким урядом були вжиті невідкладні заходи для нормативного врегулювання на національному рівні статусу перебування громадян України, які щоденно прибували в Грецію³. Міністерством міграції і притулку Греції були визначені шість центрів, де українці могли оформити тимчасовий захист: два в адміністративному районі Аттика (муніципалітети Афіни й Алімос), по одному — в містах Салоніки, Патра, Іракліон (на острові Крит) і на острові Родос⁴. Технічні проблеми з ідентифікацією громадян України, які прибували на кордон Греції без паспортних документів, а також документування карткою тимчасового захисту тих українців, які ухвалили рішення залишатися у Греції, були врегульовані грецькими компетентними органами у співпраці з Посольством України в Грецькій Республіці протягом місяця, і з 28 березня 2022 року розпочалося оформлення громадянам України тимчасового захисту в Грецькій Республіці. Станом на вересень 2022 року до Греції прибуло близько 80 тис. громадян України, з

яких у період з березня по грудень 2022 року отримали тимчасовий захист близько 25 тис. українців, переважно в містах Афіни й Салоніки, і розмістилися саме в цих двох містах⁵.

Підтримка керівництва Грецької держави Україні була засвідчена з перших днів війни. Вже 26 лютого 2022 року будівля Парламенту Грецької Республіки була підсвічена кольорами українського прапора⁶. З ранку 25 лютого 2022 року Президент Греції Катерина Сакеларопулу призначила зустріч Надзвичайному і Повноважному Послу України в Грецькій Республіці Сергію Шутенку, висловлюючи повну підтримку незалежності й територіальної цілісності України. Посольство України в Греції щодинно вирішувало нагальні питання в'їзду й розміщення громадян України у Греції, надання їм тимчасового захисту, збору й відправки всіх видів гуманітарної допомоги Україні з Міністерством закордонних справ Греції, Міністерством національної оборони Греції, Міністерством захисту громадянина та Міністерством міграції і притулку Греції⁷. Об'єднання українців у Греції отримували максимальну підтримку своєї діяльності з надання допомоги Україні і співвітчизникам, які прибули в Грецію, від державних установ, територіальних органів влади Грецької Республіки, неурядових і громадських організацій і громадян Греції. Тисячі громадян Греції пропонували Посольству і товариствам української діаспори Греції розмістити українців у своїх сім'ях, надавали для безоплатного проживання свої оселі, заміські будинки.

На найвищому рівні ця підтримка була засвідчена під час візиту до Києва Президента Греції Катерини Сакеларопулу 03 листопада 2022 року⁸, заходу підтримки України Президентом Грецької Республіки К. Сакеларопулу в Президентському Палаці за участю понад ста українців із тимчасовим захистом у Греції 15 липня 2023 року⁹, регулярних візитів в Україну Прем'єр-міністра Греції Кірьякоса Міцотакіса у 2022–2025 роках¹⁰, візитів Президента України Володимира Зеленського в Грецію у серпні 2023 року¹¹ і листопаді 2025 року¹².

З початком збройної агресії РФ проти України українські дипломатичні установи в Греції — Посольство України в Греції (м. Афіни) і Консульство України в Салоніках — перейшли в режим роботи 24/7. Розпочалася реалізація комплексу заходів із надання безперервної щоденної допомоги, документування, консульських послуг і консультацій тимчасово переміщеним громадянам України, переважно більшість з яких становили жінки з дітьми, особи з інвалідністю та люди похилого віку, а також робота з організації гуманітарної допомоги Україні. З метою надання максимальної підтримки українцям Посольством була налагоджена безпосередня співпраця з керівництвом грецьких центральних державних органів, муніципалітетів, Грецькою Православною Церквою (ГПЦ), не-

урядовими благодійними організаціями і фондами¹³, надано сприяння розміщенню понад 20 тисяч громадян України, які прибули до Греції з лютого по серпень 2022 року, їхньому забезпеченню продуктами й засобами гігієни, теплими речами й іншим одягом. Посольством було ініційовано організацію спільно з українськими товариствами і Грецькою Православною Церквою пунктів безкоштовного харчування, скоординовано передачу міжнародними організаціями купонів для отримання продуктів у супермаркетах. За підтримки Його Блаженства Архієпископа Афінського і всієї Еллади Ієроніма II, який у лютому й березні 2022 року особисто відвідав Посольство й висловив свою підтримку українському народу, Благодійною організацією Грецької Православної Церкви «Апостолі» було організовано надання українцям безоплатного харчування, речей першої необхідності, курсів грецької і англійської мов. У період з березня по серпень 2022 року, коли в Афіни прибула максимальна кількість громадян України, консульський підрозділ Посольства домовився з парафією ГПЦ у муніципалітеті Нео Психіко про щоденну доставку в консульство гарячих обідів для відвідувачів, які прибували переважно з дітьми. З міністерствами міграції і притулку та охорони здоров'я Греції Посольством було узгоджено питання надання безоплатної медичної допомоги українцям ще до отримання статусу тимчасового захисту¹⁴.

Серед першочергових питань, вирішених Посольством України в Греції з Мінміграції і Мінтрансом Греції, було досягнення домовленості про безкоштовне користування українцями з тимчасовим захистом усіма видами міського транспорту в мм. Афіни та Салоніки, а також безкоштовний проїзд платними автошляхами від кордонів до пункту призначення у Греції, що тривало упродовж 2022–2023 рр. і стало вагомою підтримкою українців із тимчасовим захистом з огляду на відсутність у Греції фінансових компенсацій для них. Важливим результатом наполегливої роботи українських консулів із Міністерством міграції і Міжнародною організацією міграції (МОМ) було вирішення питання включення з липня 2022 року українців із тимчасовим захистом до програми фінансування орендованого житла HELIOS, яка також включала допомогу в працевлаштуванні, безоплатні курси новогрецької та англійської мов, соціальну і психологічну підтримку.

Вагомі результати мала робота Посольства з налагодження комунікації між Міністерствами захисту громадянина Греції і внутрішніх справ України. Питання перебування у Греції членів родин бійців ЗСУ, Національної поліції і Нацгвардії, а також дітей без батьківського піклування, було вирішено під час організованих Посольством телефонної розмови Міністрів внутрішніх справ України і захисту громадянина Греції та онлайн наради керівництва Міністерства соціальної політики України й Міністерства міграції і притулку Греції на чолі з міністрами.

У перші днів вторгнення російських військ в Україну українська спільнота Греції щоденно збирала масові мітинги. Стала очевидною потужна підтримка з боку грецького народу: сотні громадян Греції писали і дзвонили в Посольство України, своїм українським партнерам по бізнесу і знайомим українцям у Греції і Україні, висловлюючи співчуття й готовність допомогти. До дипломатичних установ України в Афінах і Салоніках приходили десятки громадян із пропозицією допомоги й бажанням бути волонтерами, надати свої домівки для прихистку українських сімей, допомагати матеріально. Грецькі підприємці різних галузей запропонували гуманітарну допомогу у вигляді продукції своїх виробництв. Стало зрозуміло, що масштаб грецької допомоги буде дуже великим. У перші ж дні обсяги гуманітарної допомоги сягнули таких розмірів, що постало питання створення хабу для її прийому, сортування, пакування та відправки в Україну. Було зрозуміло, що необхідно докласти максимум зусиль, щоби зібрати та направити цю допомогу туди, де вона справді потрібна. Першочерговим завданням став пошук приміщення для збирання та відправлення гуманітарної допомоги.

Нові виклики вимагали нових швидких рішень. Українці почали об'єднуватися і реєструвати нові благодійні і громадські організації для допомоги Україні, або розвивати їх роботу без формалізації у грецьких органах. Багато спільнот українців у 2022 році сформувалося в соціальній мережі Фейсбук і діють до сьогоднішнього дня. Діяльність таких новостворених організацій мала широкий спектр — від відправки гуманітарної допомоги в Україну до допомоги породіллям із тимчасовим захистом на всій території Греції¹⁵.

Ініціативу невідкладно створити хаб гуманітарної допомоги в Афінах підтримали засновники благодійної організації «Філакто 2022» (zareєстрована 1 березня 2022 року) грецькі підприємці українського походження Ірина і Олександр Бортники. Було ухвалено рішення звернутися до розпорядників стадіону «Миру і дружби» (СЕФ) баскетбольного клубу «Олімпіакос», і 1 березня 2022 року на запит Посольства¹⁶ надано згоду на виділення приміщення для хабу гуманітарної допомоги Україні на цьому стадіоні. З керівництвом стадіону СЕФ було домовлено про виділення Посольству приміщень під Координаційний Центр гуманітарної допомоги Україні (хаб) під керівництвом Ірини та Олександра Бортників, зі спонсорами — про обладнання хабу необхідною технікою, створення телефонного колл-центру на 10 ліній.

З початком роботи хабу можливості збору гуманітарної допомоги Україні зросли в рази. За ініціативи фонду Олі Мазейбуруми та засновника грецької гуманітарної ініціативи «Разом ми можемо» Яніса Спануліса¹⁷, були організовані масштабні телемарафони в муніципалітетах

адміністративного регіону Аттика, щоби спрямовувати потоки допомоги безпосередньо на хаб. Водночас теле- і радіоканали «Скай» регулярно, зокрема у прайм-тайм, оголошували переліки актуальних потреб: від продуктів і медикаментів до предметів першої необхідності. Реакція була миттєвою: щоденно люди приносили все запитуване, від маленьких пакунків до завантажених автівок.

Координацію допомоги українцям, які прибували до Греції, і відправки вантажів в Україну, здійснював кол-центр хабу. Він став глобальним інформаційним вузлом: греки телефонували і пропонували житло; українці шукали, де зупинитися. Понад 5000 українців отримали тимчасове житло у Греції завдяки роботі кол-центру й волонтера Світлани Василюк, яка координувала цю роботу. Коли ефективність кол-центру стала очевидною, компанія Teleperformance надала десять комп'ютерів і необхідне обладнання, керівництво стадіону забезпечило безплатний інтернет. Це дозволило безперервно обробляти потік вхідних і вихідних дзвінків. Команду кол-центру та волонтерів склали дівчата, які вільно володіли англійською, грецькою і українською мовами, керувала кол-центром волонтер Ольга Попова. Українські викладачі Тетяна Любченко і Вікторія Челпан допомогли залучити багатьох учасниць, що забезпечило безперебійну роботу кол-центру. Графіки чергування, формування команд, плани пакування та відправок здійснювала волонтер Аліна Малиновська. Завдяки її системності хаб працював без збоїв.

Компанія Cosmote та її директор Дімітріс Кацабулос першою запропонувала забезпечувати українців, які прибували, безкоштовними телефонними картками з інтернетом і безлімітними дзвінками в Україну і країни ЄС¹⁸. Перший пункт видачі сім-карт запрацював на хабі, в подальшому компанія відкрила аналогічні пункти в Міністерстві міграції і притулку Греції, у Болгарії і на Кіпрі. Відповідні переговори з компаніями Wind і Vodafone також мали успіх, і українці з тимчасовим захистом могли отримати такі ж безоплатні сім-карти і в цих компаніях.

Ще один важливий напрямок роботи хабу — відправка в Україну фармацевтичних товарів. У перші місяці, коли логістичні ланцюги були зруйновані, в Україні вкрай гостро постало питання ліків, особливо інсуліну. БФ «Філакто 2022» було знайдено постачальників і налагоджено відправку інсуліну в Україну з хабу в холодильниках, що врятувало сотні життів інсулінозалежних пацієнтів в Україні. Потоки вантажів від мерій, з островів і від приватних осіб швидко зростали. Волонтер Валентин Олешенко (раніше операційний директор «Укрпошти») допоміг вибудувати професійну логістику: сортування, пакування, оформлення і доставку вантажів. Через хаб пройшло близько 800 тон гуманітарної допомоги.

Окрім зусиль Посольства України у Греції, волонтерів, необхідно було знаходити пальне, вантажівки й надійних адресатів в Україні, кому

доставляти гуманітарну допомогу, і робота хабу не була би можливою без спонсорів і благодійних фондів. Благодійний Фонд грецького підприємця й Почесного консула Греції у Херсоні Паделіса Бубурса надав такі ресурси й реципієнтів гуманітарних вантажів у Херсоні, Одесі та Дніпрі. Важливим був внесок грецького судновласника Яніса Алафузоса: від генераторів і павербанків до складних закупівель (включно з мішками для тіл загиблих за заявками підрозділів). Власник компанії-перевізника «Ес-перія тревел» Панайотіс Папароїдаміс на постійній основі доставляв в Україну гуманітарні вантажі, перевозив власним коштом громадян України, які цього потребували. У співпраці з Hellenic Defense Systems було забезпечено передачу низки поставок для України на рівні бізнес-взаємодії двох країн і придбано автомобіль швидкої допомоги, який, повністю завантажений ліками першої необхідності, був направлений в Україну. Звернення БФ «Філакто 2022» до закордонних фондів, готових фінансувати закупівлю бронезилетів і турнікетів для відправки в Україну з Греції, надало можливість системно виконувати відповідні заявки — в Україну були відправлені тисячі комплектів спорядження за підтримки міжнародних партнерів (зокрема, Фонду Гете). Підтримку надавали Генеральний Почесний консул України в місті Пірей і на островах Параскевас Драгніс і Почесний консул України в місті Патра Александрос Ангелопулос.

З лютого 2022 року Грецько-Українська Палата на чолі з Президентом Іоаннісом Поліхронопулосом і Генеральним Секретарем Герасімосом-Ніколаосом Бугасом включилася в допомогу Одесі, що є містом-побратимом Пірея, а також українцям з тимчасовим захистом в Греції. Координація гуманітарної допомоги здійснювалася Секретарем Палати Оксаною Романюк. Було узгоджено з мерією міста Пірей надання приміщення для проживання українців із тимчасовим захистом і забезпечення наших співвітчизників усім необхідним. Палата направила в Україну близько 20 тон гуманітарної допомоги, зокрема продукти харчування тривалого зберігання, засоби особистої гігієни, фармацевтичні препарати та медичне приладдя. У співпраці з грецькими організаціями і небайдужими громадянами, які відгукнулися на заклик Палати про гуманітарну допомогу, протягом двох років сім'ям українців із тимчасовим захистом надавалися продукти харчування, предмети першої необхідності та предмети щоденної гігієни. Ця допомога, а також медичний нагляд, ліки, психосоціальна підтримка регулярно надавалася сім'ям, до складу яких входило 120 осіб. Представники Грецько-Української Палати розмістили у себе в родині і повністю опікувалися 30 родинами українців. У період 2022–2024 років Палата забезпечила оздоровлення в таборі Агіос Андреас муніципалітету Афін Греції 470 дітей з України, які щоразу відвідували

екскурсії і отримували подарунки, брали участь у різноманітних культурних заходах, ретельно, з великою увагою і любов'ю підготовлених Генеральним Секретарем Палати Герасімосом-Ніколаосом Бугасом і Секретарем Палати Оксаною Романюк.

Протягом року роботи хабу на стадіоні СЕФ, Посольство України в Греції і засновники БО «Філакто 2022» координували роботу волонтерів і товариств української громади, залучали їх до підтримки українців, які прибули в Грецію, рятуючись від збройної агресії рф. З хабу на стадіоні СЕФ в Україну було відправлено понад 700 тис. тон вантажів.

У 2023 році логістика в Україні почала поступово відновлюватися, і стали актуальними питання консолідації українських ініціатив та підтримки проєктів розвитку. Водночас, влітку 2023 року було здійснено підпал складських приміщень хабу на стадіоні СЕФ, і згоріло понад 40 тон гуманітарного вантажу, готового до відправки в Україну. Це стало для БФ «Філакто 2022» сигналом переглянути формат роботи — ризик для волонтерів став надто великим. Так народилася концепція «Українського дому»: простору для ідей, роботи з українцями у Греції, допомоги Україні, співпраці та зростання. Завдяки небайдужості й активній участі грецького суспільства у зборі гуманітарних вантажів, Координаційний Центр гуманітарної допомоги для українців, який був заснований і робота якого велася за підтримки Посольства України в Греції, розширився і трансформувався в комплекс благодійних проєктів допомоги Україні, об'єднаних «Українським Домом» (Ukrainian House)¹⁹.

Одним із найгостріших питань на початку повномасштабної російсько-української війни було досягнення домовленостей про відновлення й реабілітацію влітку в Греції дітей з деокупованих міст України, членів сімей захисників України. Влітку 2022 року консульським підрозділом Посольства з грецькими міністерствами й муніципалітетами, БФ «Філакто 2022» й українськими товариствами Афін, міжнародними й благодійними організаціями, що спонсорували перевезення дітей, була реалізована програма літнього оздоровлення 1500 дітей з України. Було домовлено про надання місць безоплатного відпочинку у приватних і муніципальних таборах, перевезення дітей із супроводжуючими за рахунок спонсорів. З ініціативою оздоровлення у Греції влітку 2022 року дітей з деокупованих міст України виступила Заступниця міністра міграції Греції, відома політик і журналіст Софія Вултепсі. За її особистої підтримки реалізовано оздоровлення 600 дітей із міста Буча у приватних таборах Греції, організовано внутрішні трансфери в Греції, фінансування яких взяла на себе МОМ Греція. З МВС Греції та Грецькою Православною Церквою, муніципалітетом Афін і Греко-Українською Палатою, Посольством за безпосередньої участі товариств Об'єднаної української діаспори

в Греції було забезпечено відпочинок 100 дітей співробітників МВС України і 50 дітей співробітників ДМСУ, понад 200 дітей з м.Маріуполь, а також літні збори 100 українських спортсменів-юніорів, відпочинок понад 200 дітей із тимчасовим захистом в Греції.

Завдяки успішній персональній взаємодії консульського підрозділу Посольства України в Греції із заступником міністра міграції і притулку Греції С. Вултепсі, а також українськими товариствами Афін і грецькими партнерами, понад 300 матерів із дітьми були розміщені в 7 грецьких неурядових організаціях Аттики; у спеціальному центрі Міністерства міграції і притулку в місті Елевсина, виділеному для розміщення українців, проведено капітальний ремонт, переобладнання, замінено меблі й побутову техніку.

Перебування в Афінах дітей без батьківського піклування й вихователів дитячого будинку «Центр захисту дітей» Славутицької міської ради Вишгородського району Київської області, які за домовленістю з Міністерством міграції і притулку Греції з 23 квітня ц.р. були розміщені у спеціальному дитячому закладі «Нісос», було забезпечено постійним консульським супроводом: виготовлені проїзні документи й надано тимчасовий захист, консульськими співробітниками організовано відвідання волонтерами, які допомагали з мовною адаптацією, забезпеченням речами, гаджетами, іграшками, проводили свята для дітей. Без уваги не залишили маленьких вихованців дитячого будинку «Центр захисту дітей» представники українських товариств міста Афін.

Із Міністерством освіти і релігій Греції Посольством і українськими товариствами Греції були узгоджені елементи вступної кампанії українських дітей у державні університети Греції, а також прийому українських дітей у дитячі садочки і школи поза чергою, без повного пакету документів, що вимагаються грецьким законодавством. З грецькими приватними університетами Deree College, IST College і Webster University досягнуто домовленості щодо навчання 30 українських студентів на безоплатній основі.

Багаторічну активну громадську, культурну, просвітницьку і освітню діяльність у Грецькій Республіці здійснювали товариства української діаспори й неформалізовані об'єднання українців, окремі з яких на 2022 рік не завершили офіційну процедуру реєстрації у Греції. Більшість українських товариств зосереджені в адміністративному окрузі Аттика з центром у м. Афіни, зокрема Товариство Української Діаспори Греції «Українсько-Грецька Думка»²⁰, Асоціація українців Греції «Український журавлиний край»²¹, Культурно-освітній центр «Берегиня»²², Центр підтримки і розвитку української культурної спадщини «Трембіта»²³, Громадське об'єднання «Українці Греції», НПО «Борисфен» Греція²⁴, спілка «Україн-

ки в Греції»²⁵, також діяли об'єднання українців у містах Салоніки²⁶ і Патра, в місті Іраклію на острові Крит²⁷. Українська громада Греції на той час була сформована за рахунок трудових мігрантів з України, які прибули в Грецію після відновлення Україною незалежності, так званої «шлюбної міграції», репатріації громадян України грецького походження і студентів.

У липні 2015 року лідерами українських об'єднань та активістами української громади Греції із метою узгодження спільних дій, спрямованих на підтримку України у боротьбі із зовнішньою агресією, створено Координаційну Раду Об'єднаної Діаспори Українців Греції (КРОДУГ)²⁸. Лідером зазначеної Координаційної Ради стала голова Асоціації української діаспори у Греції «Українсько-Грецька Думка» Галина Маслюк. До співпраці були запрошені усі без винятку формальні та неформальні об'єднання українців, представники релігійних громад, окремі українці, які бажали брати участь у роботі КРОДУГ. Під час регулярних засідань Координаційної ради зазначалася необхідність співпраці усіх українських об'єднань та ініціативних груп. Проте з часом Координаційна рада не набула належного потенціалу для зближення позицій українських товариств і згуртованості українців Греції.

Війна Росії проти України стала потужним поштовхом для консолідації зусиль товариств української громади Греції, члени яких з перших днів збройної агресії Росії розпочали збір гуманітарної допомоги для відправки в Україну, допомогу співвітчизниками, сотні яких щоденно прибували в Грецію. Вимога координації діяльності українських громадських товариств одним спільним центром висувалася і грецькими міністерствами й муніципалітетами, які в плані розвитку своєї допомоги, зокрема фінансової, прагнули співпрацювати з федерацією чи подібним об'єднанням українських товариств, закликаючи їх консолідувати свої зусилля для спільної справи. Громадські організації Асоціація української діаспори в Греції «Українсько-Грецька Думка», Товариство підтримки та розвитку культурної спадщини «Трембіта», Український Культурно-освітній центр «Берегиня», НПО «Борисфен» Греція, Асоціація українців в Греції «Журавлиний край», Організація «Українки в Греції» стали засновниками Об'єднаної української діаспори в Греції²⁹ — об'єднання, що, на відміну від Координаційної ради, було формалізовано й зареєстровано відповідно до вимог грецького законодавства. Першою головою Об'єднаної української діаспори 20 лютого 2023 року обрано голову Асоціації «Українсько-Грецька Думка» Галину Маслюк. Рік потому 9 лютого 2024 року організації «Українсько-Грецька Думка» та «Український Культурно-освітній центр Берегиня» припинили членство в Об'єднаній Українській діаспорі в Греції. Зборами, що відбулися 8 липня 2024 року, були

зафіксовані зміни у Статуті організації. Відтоді співголовами обрано Ганну Маніаті (НПО «Борисфен» Греція) і Зоряну Умриш (Центр підтримки і розвитку української культурної спадщини «Трембіта»). Наразі членами Об'єднаної української діаспори в Греції є Центр підтримки і розвитку української культурної спадщини «Трембіта», Організація «Українки в Греції», НПО «Борисфен» Греція, Спілка українців на Криті «Лелеки».

Одним із перших практичних кроків Об'єднаної української діаспори в Греції стала організація інформаційного центру (Інфоцентр) в Афінах за адресою вулиця Ферон, 4. Функціонування Інфоцентру в затишному і зручному приміщенні стало можливим завдяки грецькій організації Мережа Мелісса (Греція) для жінок-мігранток та біженок, які проживають у Греції (Melissa Network of migrant women in Greece)³⁰, що фінансувала оренду приміщення та супутні витрати. Працівники Інфоцентру допомагали з оформленням заявок до міграційної служби для отримання тимчасового захисту, із записом до лікарів у державні клініки, вирішували питання з переведенням пенсії онлайн для українських пенсіонерів у Греції, допомагали з пошуками шкіл і дитячих садочків, а також житла у екстрених випадках. З перших днів функціонування Інфоцентру запрацювала бібліотека україномовної літератури, яку почала формувати одна з перших координаторок центру письменниця Наталя Довгопол. У жовтні 2023 року координатором Інфоцентру стала докторка історичних наук, викладачка Київського національного університету імені Тараса Шевченка Олеся Жданович. У Інфоцентрі також відбувалися тематичні зустрічі, літературні вечори, лекції, різноманітні освітні та культурні заходи. За ініціативою Н. Довгопол започаткована робота книжкового й кіно-клубів, різноманітні майстеркласи для дорослих та дітей. О. Жданович проводила волонтерську просвітницьку діяльність із серією авторських лекцій для українців з історії та культури Греції, традицій греків на теренах України від античних часів до сьогодення. Інфоцентр четвертий рік поспіль продовжує свою діяльність, забезпечуючи надання українцям інформаційних та інших послуг.

У 2022 році на базі організацій української діаспори в Греції функціонували суботні/недільні українські школи, робота яких була оперативно переформатована педагогічними колективами з урахуванням масового прибуття в Грецію українських дітей, спричиненого війною Росії проти України. Першими українськими школами в Греції були українська суботня школа при культурно-освітньому центрі «Берегиня» й українська недільна школа Асоціації «Українсько-Грецька Думка», які об'єдналися і працюють спільно з 2023 року. 16 березня 2022 року школу товариства «Берегиня» відвідала Президент Греції К. Сакеларопулу, яка висловила солідарність із дітьми війни й зазначила, що «діти потребують нашої

безроздільної матеріальної та психологічної підтримки, поки їхня Батьківщина проходить випробування»³¹. Нині українська суботня школа «Берегиня», що діє при Асоціації «Українсько-Грецька Думка» та Освітньо-культурному центрі «Берегиня», продовжує роботу, забезпечуючи в Афінах для українських дітей навчальний процес у поєднанні з творчими активностями і психологічною підтримкою³². При церковній громаді Святого Миколая УГКЦ в Афінах діє Катехічна українська школа. У місті Іракліо на острові Крит працює українська суботня школа для дітей від 6 до 16 років при Спільці українців на Криті «Лелеки», у місті Салоніки — школа при громаді «Україно-Грецька Ініціатива». Діти в цих школах не лише вивчають українську мову, літературу, історію та інші дисципліни, а ще й співають, танцюють, спілкуються, ходять у походи та їздять у подорожі, тоді як навчальний процес орієнтований на вивчення рідних традицій і української культури.

Окрім традиційного збереження традицій, мови, історії та пам'яті дітей про своє коріння, колективи шкіл української громади намагалися створити особливий простір для дітей, які були змушені залишити свою країну через війну, з турботою про їхній психологічний стан, стабільність і відчуття безпеки. Ці прагнення знайшли відгук у грецької благодійної православної організації «Ківотос ту козму» («Ковчег миру»), яка після переговорів із Посольством України в Греції, Центром підтримки і розвитку української культурної спадщини «Трембіта» і ГО «Борисфен» ухвалила рішення надати українській школі, яку на той момент відвідувало понад 250 дітей, приміщення 1100 кв. м. для проведення занять і щоденно забезпечувати дітей харчуванням. Комфортне розміщення школи у будівлі БО «Ківотос ту козму», де було також надано прихисток близько 50 українським жінкам з дітьми, надало надійну базу Центру «Трембіта» для реалізації активної допомоги українським сім'ям у Афінах із перших днів повномасштабної війни (продуктами харчування, одягом і засобами першої необхідності), здійснення відправки гуманітарних вантажів підрозділам ЗСУ, у госпіталі та дитячі будинки в Україні. Традиційними заходами Центру «Трембіта» також стали щорічні акції по збору різдвяних та пасхальних подарунків для дітей переселенців, а також дитячих установ в Україні.

У 2022 році Організація «Українки в Греції» згуртувала навколо себе українок, які проживають у Греції і допомагають новоприбулим українцям у пошуках прихистку. З весни 2022 року організація під головуванням Ганни Олійнич розпочала активно допомагати з розміщенням і адаптацією у Греції евакуйованих з українських прифронтових регіонів жінок із дітьми. Партнерами Організації виступили Клуб ЮНЕСКО Пірея та островів (президент Іоанніс Маронітіс), благодійна організація «Ківо-

тос ту козму», грецький Фонд Занніо. Співпраця «Українки в Греції» і НПО «Борисфен» Греція з муніципалітетом Кіфісья і Фондом Занніо була реалізована у вигляді організації проживання й забезпечення безкоштовним житлом, харчуванням, відвідання шкіл і гуртків для 35 жінок із дітьми до 12 років, евакуйованих з України. За активної участі «Українок в Греції» було евакуйовано групу з 40 жінок, дітей та пенсіонерів із Харкова, членів Харківського грецького товариства «Геліос» (маршрут пролягав через Львів). За сприяння мерії Пірея харків'ян поселили в готелі в середмісті, президент Клубу ЮНЕСКО Пірея та островів Іоанніс Маронітіс забезпечив українцям харчування. Спілка, основною метою якої на початку війни стала допомога в евакуації жінок із дітьми, забезпечувала участь у соціальних проєктах в Україні та Греції, надавала сприяння особистому та професійному розвитку жінок, різнопланову допомогу сім'ям із дітьми, які прибули до Греції, опікувалася захистом прав та підтримкою жінок у випадках гендерного насилля. У 2022 році регулярно проводилися культурні та адаптаційні заходи для новоприбулих українців, серед яких відвідання Allo Fun Парку в Афінах для 120 дітей; Свято Святого Миколая для 500-та учасників; День вишиванки на центральній площі міста Афіни (24 травня 2022 року, площа Синтагма); Благодійний концерт «Soul of Ukraine» (13 травня 2022 року); «Козак Арт Фестиваль» до Дня козацтва у жовтні 2022 року за участю українських і грецьких колективів, гостей із міст Хмельницький і Львів. Лише за 2022 рік організація провела 15 масових акцій у Афінах та інших містах Греції.

У вересні 2023 року за підтримки БФ «Філакто» та особисто Ірини та Олександра Бортників відкрито Український освітній Хаб в Греції (EduHub)³³ — проєкт, реалізований з ініціативи Міністерства освіти і науки України у співпраці з Асоціацією інноваційної та цифрової освіти³⁴. Ідея Хабу виникла ще в 2022 році, коли до Греції почали прибувати перші українські сім'ї, шукаючи безпеки для дітей. Проте її реалізація потребувала окремого простору і спонсорів, якими виступив БФ «Філакто». У вересні 2025 року відкрився оновлений Хаб у новому приміщенні в середмісті Афін³⁵. Координатор проєкту Марія Іванченко з командою Українського освітнього Хабу упродовж 2023–2025 років провели понад 200 освітніх та інтеграційних заходів, серед яких заходи для дітей, підлітків та дорослих, спрямованих на розвиток навичок, творчості та соціальну інтеграцію; курси фінансової грамотності, творчі майстер-класи, арттерапія. В EduHub є клуб настільних ігор, гурток театрального мистецтва; проводять логопедичні заняття для дітей, малювання та інші творчі активності, навчання грамотності. Для дорослих діють мовні курси (грецька та англійська), проводяться наукові лекторії, літературні вечори.

Український Освітній Хаб у Греції став потужним мультифункціональним простором, що поєднав освітню, культурну та соціальну складові, спрямовані на підтримку українських дітей, молоді та дорослих, які були змушені залишити свою країну через війну. Освітній хаб є частиною міжнародної мережі українських EduHubs і надає доступ до безкоштовної онлайн-платформи, яка об'єднує освітні ресурси мережі. Українці з усього світу можуть отримати рівний доступ до курсів з мов, IT, soft skills, профорієнтації, психологічної підтримки та інших програм для освіти та професійного розвитку.

У 2025 році Хаб об'єднав зусилля з волонтерським центром «Опора», що є потужним, наразі не формалізованим, об'єднанням українців у Афінах.

Засновниця центру Ольга Ричагівська, яка приїхала до Афін на навчання напередодні війни, у 2022 році звернулася до Грецького Форуму біженців з проханням сприяти організації допомоги українцям у адаптації до умов тимчасового перебування в Афінах. За сприяння Форуму й небайдужих греків «Опори» було надано приміщення в центрі міста Афіни на вулиці Ферон, 8, де почали свою роботу жінки-волонтери, яких об'єднало бажання бути корисними для українців і України. Волонтери «Опори» опікувалися допомогою українцям, які знайшли притулок у Греції, продуктами та засобами особистої гігієни, а також відправкою гуманітарної допомоги в Україну. Для підтримки співвітчизників вони створили базу реципієнтів допомоги, встановили години прийому відвідувачів. Щомісячно українцям із тимчасовим захистом надавалися продуктові набори, миючі засоби та інші необхідні речі. У «Опори» діяв склад речей, з якого кожен бажаючий українець із тимчасовим захистом міг отримати необхідне. Ідея допомагати людям адаптуватися через знайомство з історією та культурою країни тимчасового перебування знайшла свою реалізацію у співпраці з Афінською асоціацією ліцензованих гідів. Екскурсії на Акрополь, у музей Акрополя, Національний археологічний музей, Археологічний музей Пірея, Музей сучасного мистецтва проводилися на безоплатній основі ліцензованими гідями. «Опора» досягла домовленості про безкоштовне відвідування українцями концертів класичної музики в театрі при літературному товаристві «Парнасос». Волонтери «Опори» забезпечували переклад документів українців на безоплатній основі і власним коштом створили бібліотеку українськомовної літератури, яка у 2025 році була об'єднана з бібліотекою Українського освітнього Хабу в Греції. Повернення в Україну багатьох громадян України й волонтерів, завершення початкової адаптації у Греції тих українців, які залишаються у статусі тимчасового захисту, а також відсутність коштів на оплату приміщення центру спричинило переформатування

волонтерським центром «Опора» у 2025 році своєї діяльності та подальшої роботи в напрямку реалізації культурних проєктів на базі платформи Українського освітнього Хабу.

Серед тих, хто виїжджав з України в пошуку безпеки, були вагітні жінки й матері з немовлятами, які склали особливо вразливу до стресу, браку ресурсів і відсутності медичного супроводу групу. За умов нагальної потреби у спеціалізованій допомозі таким жінкам з ініціативою виступила Еліна Ісідору, українка грецького походження. Е. Ісідору, яка проживала в Афінах, із перших днів війни почала допомагати вагітним жінкам, які прибували до Греції і не володіли грецькою або англійською мовами, не розуміли, у який спосіб отримати доступ до базових медичних послуг, де отримати медичну допомогу, де народжувати дитину. Е. Ісідору сформувала коло однодумців і партнерську мережу з представників грецького акушерства, провела зустрічі з керівництвом десятків провідних пологових будинків і клінік Афін і Салонік, знайшла відгук у консульських співробітників Посольства України в Греції, які поряд з іншим забезпечували консульський супровід у складних випадках, створила ресурс «Лелека.Греція» (Leleka.Greece) у соціальних мережах Фейсбук³⁶ і Інстаграм, що забезпечували зворотній зв'язок з українськими жінками. Еліна особисто домовлялася з медичними закладами про безкоштовний медичний супровід і необхідні обстеження для вагітних українок і породіль, а також допомогу їм із житлом, харчуванням і речами першої необхідності та створила мережу фахівців, яких потребували жінки: акушерок, доул, психологів, консультантів із грудного вигодовування, перекладачів.

Із ростом потреб у допомозі відбувалося формування і становлення Центру материнства «Лелека.Греція» (Leleka.Greece) — громадської організації, що здійснювала комплексний супровід вагітності та материнства українських жінок в умовах війни й вимушеного переселення. Важливою складовою діяльності Центру стало його функціонування під інституційною опікою організації «Європаікі Екфрасі» (керівник Андреас Гугас)³⁷. Саме ця співпраця надала ініціативі юридичну основу та можливість офіційно реалізовувати гуманітарні програми у Греції. Станом на 2025 рік Центр надав підтримку понад 700 українським сім'ям. Центр «Лелека.Греція» продовжує забезпечувати українкам доступ на безоплатній основі до медичних обстежень, супровід вагітності й пологів, післяпологову та психологічну допомогу, консультації із грудного вигодовування, підтримку з документами та адаптацією. Центр став не лише місцем допомоги, а й соціальним простором, де жінки, переживши травму війни, знаходили підтримку. Важливою складовою стала співпраця Е. Ісідору з провідними клініками Греції: Aretaiio Hospital³⁸, Elena Venizelou Maternity

Hospital, Iakentro Medical Center (Афіни та Салоніки)³⁹, Lyto Maternity Hospital⁴⁰, Two Hearts Center, Onassis Cardiac Surgery Center, Bioiatriki Clinic, IROIS Clinic, а також організаціями соціальної допомоги «Дитячі Села СОС» (SOS Villages)⁴¹, Благодійною організацією Грецької Православної Церкви «Апостоли» й українськими діаспорними товариствами.

У Північній Греції проекти літнього відпочинку дітей з України, реабілітації захисників України, залучення гуманітарної допомоги, відкриття українських культурних центрів, книжкових полицок і бібліотек разом із Консульством України в Салоніках реалізували українські товариства «Україно-Грецька Ініціатива», «Українська діаспора Північної Греції», українська громада Північної Греції «Джерело». У березні 2022 року в місті Салоніки розпочав роботу волонтерський центр «Іліос», що відправляв гуманітарні вантажі в Україну на щотижневій основі, реалізував проекти допомоги українцям у Салоніках. На базі центру в березні 2025 року Консульство відкрило в місті Полігірос українську книжкову полицку під егідою Першої леді України Олени Зеленської і першу українську бібліотеку⁴². Українські товариства Північної Греції реалізують проекти оздоровлення, спортивної і психологічної реабілітації українських захисників і дітей. Спілка греків України в Греції влітку 2025 року завершила два проекти спортивної реабілітації для українських ветеранів і оздоровлення та психологічну реабілітацію українських дітей у грецьких таборах. Спільно із Федерацією морських багатоборств України і українськими громадськими організаціями Yal Rowing Association in Greece, Українці в Греції, Спілка греків України в Греції і волонтерським центром «Іліос» влітку 2005 року було реалізовано найбільший спортивний проєкт - Другий Чемпіонат Європи з веслування на ялах у місті Нікіті 17–19 жовтня 2005 року, за участі 9 команд та 2 команд українських захисників-ветеранів війни, як складової їхньої спортивної реабілітації.

Під впливом нових геополітичних викликів і загрози українській державності відбулася конвергенція позицій керівництва українських товариств Греції, результатом якої стало створення Об'єднаної української діаспори в Греції як організаційної структури, що забезпечує координацію, представництво та планування діяльності українських об'єднань у Греції. Консолідація зусиль українських товариств Греції у період повномасштабної війни Росії проти України забезпечила посилення комунікації між членами громади, організаційної узгодженості та інформаційної присутності в грецькому суспільстві, масштабування ролі діаспорних інституцій у збереженні української ідентичності через роботу недільних шкіл, культурних ініціатив, освітніх та мистецьких проєктів.

Співпраця Об'єднаної української діаспори в Греції з Посольством України в Греції набрала системного та інституційно впорядкованого

характеру, що дозволило оптимізувати зусилля громади за ключовими напрямками: гуманітарної підтримки України, допомоги вимушеним переселенцям, інформаційно-комунікаційної діяльності, культурно-освітніх ініціатив та волонтерського руху. Злагоджена діяльність українських організацій сприяла збору й доставці до України значних обсягів гуманітарної допомоги, а також створенню дієвої системи підтримки українців, які тимчасово перебувають у Греції.

Об'єднання зусиль української громади у Греції сприяло збільшенню обсягів і ефективності гуманітарної підтримки України, формуванню потужного громадського ресурсу, здатного відіграти значну роль у повоєнній відбудові та розвитку Української держави. Ця активність української громади стала важливим чинником формування позитивного іміджу України у грецькому суспільстві, посилення українсько-грецьких гуманітарних зв'язків і розширення потенціалу громадської дипломатії.

Отже, процес інституційного об'єднання українських товариств у Греції можна розглядати як закономірний етап еволюції української діаспори, що відображає її адаптивність до кризових умов, зростання організаційної спроможності, соціальної відповідальності та національної самоідентифікації. Консолідація товариств української громади в Греції не лише підвищила ефективність допомоги Україні, а й створила основу для активної участі діаспори у відбудові держави після війни.

¹ Council Implementing Decision (EU) 2022/382 of 4 March 2022 establishing the existence of a mass influx of displaced persons from Ukraine within the meaning of Article 5 of Directive 2001/55/EC, and having the effect of introducing temporary protection, Official Journal of the European Union (OJ), L 71/1, 4.3.2022, pp. 1–6. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj/eng

² Council Directive 2001/55/EC of 20 July 2001 on minimum standards for giving temporary protection in the event of a mass influx of displaced persons and on measures promoting a balance of efforts between Member States in receiving such persons and bearing the consequences thereof OJ L 212, 7.8.2001, p. 12. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2001%3A212%3ATOC>

³ Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 172172/2022, Διαδικασία χορήγησης Άδειας Διαμονής Προσωρινής Προστασίας στους δικαιούχους προσωρινής προστασίας, ΦΕΚ 1462/Β/28-3-2022. URL: <https://asylum.migration.gov.gr/temporary-protection/?lang=gr>

⁴ Міністерство міграції і притулку Грецької Республіки. URL: <https://asylum.migration.gov.gr/temporary-protection/?lang=gr>

⁵ За інформацією Міністерства міграції і притулку Грецької Республіки, станом на вересень 2025 року тимчасовий захист у Греції оформило 37409 громадян України. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-Β_Σεπτέμβριος_2025_ΥΜΑ-GR-Ενημερωτικό-Σεπτέμβριος-Β-Νόμιμη-Μετανάστευση.pdf. URL: https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2025/10/%CE%A0%CE%91%CE%A1%CE%91%CE%A1%CE%A4%CE%97%CE%9C%CE%91-%CE%92_%

CE%A3%CE%B5%CF%80%CF%84%CE%AD%CE%BC%CE%B2%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%82_2025_%CE%A5%CE%9C%CE%91-GR-%CE%95%CE%BD%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CF%81%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%A3%CE%B5%CF%80%CF%84%CE%AD%CE%BC%CE%B2%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CE%92-%CE%9D%CF%8C%CE%BC%CE%B9%CE%BC%CE%B7-%CE%9C%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7.pdf

⁶ Greek Parliament Lights Up With the Colors of Ukrainian Flag, 26.02.2022. URL: <https://news.gtp.gr/2022/02/26/greek-parliament-lights-up-with-colors-ukrainian-flag/>

⁷ Humanitarian Aid Missions to Ukraine through the European Civil Protection Mechanism, 11.01.2023. URL: <https://hellenicaid.mfa.gr/en/humanitarian-aid-missions-to-ukraine-through-the-european-civil-protection-mechanism/>

⁸ Κατερίνα Σακελλαροπούλου: «Στην Ουκρανία, πάλλεται ρωμαλέα και απτόητη η καρδιά ενός ηρωικού λαού». URL: <https://gr.euronews.com/2022/11/05/katerina-sakellaro-poulou-oukrania-anartisi-facebook>

⁹ «Χαιρετισμός στην εκδήλωση προς τιμήν των Ουκρανών πολιτών που φιλοξενοούνται στην Ελλάδα». URL: <https://www.presidency.gr/chairtismos-pros-timin-ton-oukranon-politon-poy-filoxenoyntai-stin-ellada/>

¹⁰ Russia hits Ukraine's port of Odesa during Zelenskiy and Greek PM visit, Reuters 06.03.2024. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/greece-stands-with-ukraine-pm-mitsotakis-says-2024-03-06/>

Reports of explosion in Odesa prior to Zelenskiy-Mitsotakis meeting". *Kathimerini*. 6 March 2024. URL: <https://www.ekathimerini.com/news/1233395/reports-of-explosion-in-odesa-prior-to-zelenskiy-mitsotakis-meeting/>

¹¹ «Володимир Зеленський провів зустріч із Президентом Греції». URL: <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-proviv-zustrich-iz-prezidentom-greciji-85045>

¹² «Президент: Наші домовленості з Грецією сьогодні — це важлива частина великого енергетичного пакета, який ми підготували на зиму, щоб забезпечити Україну газом». URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-nashi-domovlenosti-z-greciyeu-sogodni-ce-vazhliva-101381>

¹³ Інформація Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців для переміщених осіб з України в Грецію, UNHCR Greece. URL: <https://help.unhcr.org/greece/displaced-people-from-ukraine/>

¹⁴ Міністерство міграції і притулку Грецької Республіки. URL: <https://migration.gov.gr/en/ukraine/>

¹⁵ URL: <https://www.facebook.com/share/p/1BTqXM7wuN/>

¹⁶ Поточний архів ПУ в Грецькій Республіці, лист від 02.03.2022 №6125/24-200-9.

¹⁷ URL: <https://www.oloimaziboroume.gr/>

¹⁸ «Free SIM cards for Ukrainians». URL: <https://visitukraine.today/fr/blog/733/free-sim-cards-for-ukrainians-in-greece>

¹⁹ «Ukrainian House в Греції — комплекс благодійних проєктів». URL: <https://ukrainian-house.org/>

²⁰ Товариство української діаспори в Греції «Українсько-грецька думка». URL: <http://www.ukrgrdumka.gr/>

²¹ Українське товариство Греції «Журавлиний Край». URL: <https://www.facebook.com/100068180791028/mentions/>

²² Українська школа при Культурно-освітньому центрі «Берегиня» (Греція). URL: https://www.facebook.com/bereginya10/?locale=uk_UA

²³ Центр підтримки і розвитку української культурної спадщини «Трембіта». URL: <http://trembita-gr.jimdo.com>

²⁴ «В Афінах вчетверте відбудеться міжнародний фестиваль Cossack Art Festival Athens». URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3114794-v-afinah-vcetverte-vidbudetsa-miznarodnij-festival-cossack-art-festival-athens.html>

²⁵ Спілка України в Греції / Ukrainian Women in Greece. URL: https://www.facebook.com/ukrainianwomengr/?locale=uk_UA

²⁶ Громада «Україно-Грецька Ініціатива». URL: <https://www.facebook.com/groups/ugi.community/>, «Thessaloniki Helps Ukraine». URL: <https://www.facebook.com/groups/1281978588964522/>

²⁷ Спілка Українців на Криті «Лелеки». URL: <https://www.facebook.com/ukrainecrete/>, Група «Українці на о. Крит». URL: <https://www.facebook.com/groups/235243968145340/>

²⁸ «Українські організації Греції об'єднують свої зусилля». URL: <https://ukgrdumka.gr/%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96-%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%B3%D1%80%D0%B5%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%BE%D0%B1%D1%94%D0%B4/>

²⁹ Об'єднана українська діаспора в Греції / Ένωση της Ουκρανικής Διασποράς. URL: https://www.facebook.com/uadiasporaingreece/?locale=uk_UA

³⁰ Melissa Network (Greece). URL: <https://melissanetwork.org/>

³¹ Επίσκεψη στο Ουκρανικό Πολιτιστικό και Μορφωτικό Κέντρο «Μπερεγίγια». URL: <https://www.presidency.gr/episkepsi-sto-oukraniko-politistiko-kai-morfotiko-kentro-mperegina/>

³² «Свято останнього дзвоника в Українській суботній школі в Афинах — зі щирою вдячністю й надією на переможне літо!». URL: https://ukgrdumka.gr/sviato_ostanniogo_dzvonyka/

³³ URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3760159-u-grecii-oficijno-vidkrili-ukrainskij-osvitnij-hab.html>

³⁴ URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/ukrayinskij-osvitnij-hab-zapracyuvav-u-greciyi>

³⁵ URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20251009-v-afinah-vidkryvsya-prostir-ua-eduhub-greece-dlya-integraciyi-ukrayincziv-cherez-osvitu/>; https://24tv.ua/gretsiyi-vidkrili-noviy-osvitnij-hab-dlya-ukrayintsiv-shho-vin_n2930316

³⁶ Центр материнства «Лелека.Греція» (Leleka.Greece). URL: <https://www.facebook.com/share/p/1BTqXM7wuN/>

³⁷ URL: <https://www.ekfrasi.gr/el/neo/ar/31/r/mia-eyropaikh-agkalia-gia-thn-oukrania>

³⁸ URL: <https://www.facebook.com/share/p/1DKGfx2htz/>

³⁹ URL: https://www.iakentro.com/to-iakentro-stirizei-tis-egkyes-gynaikes-apo-tin-oukrania/?fbclid=IwdGRzaAODNTxjbGNrA4M1MmV4dG4DYWVtAjExAHNydGMGYXBwX2lkDDM1MDY4NTUzMTcyOAABHlbG4ILP9DFcwYSInEco4MvrAcDcOKAPqYSf5mG4MM7hRcNtwTyIlkYHfqz_aem_xxAUUbyZoHL_nXR8qmMegQ&sfnsn=wa

⁴⁰ URL: <https://www.facebook.com/share/p/1DKGfx2htz/>

⁴¹ URL: <https://www.facebook.com/share/p/1A8ZuzFtEE/>

⁴² URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4054436-u-grecii-vidkrili-novu-ukrainsku-knizkovu-policku.html>

REFERENCES

1. Centr pidtrymky i rozvytku ukrai'ns'koi' kul'turnoi' spadshyny Trembita. <http://trembita-gr.jimdo.com> [in Ukrainian].

2. Council Directive 2001/55/EC of 20 July 2001 on minimum standards for giving temporary protection in the event of a mass influx of displaced persons and on measures promoting a balance of efforts between Member States in receiving such persons and bearing the consequences thereof OJ L 212, 7.8.2001, p. 12. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2001%3A212%3ATOC> [in English].

3. Council Implementing Decision (EU) 2022/382 of 4 March 2022 establishing the existence of a mass influx of displaced persons from Ukraine within the meaning of Article 5 of Directive 2001/55/EC, and having the effect of introducing temporary protection, Official Journal of the European Union (OJ), L 71/1, 4.3.2022, pp. 1–6. https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj/eng [in English].

4. «Free SIM cards for Ukrainians». URL: <https://visitukraine.today/fr/blog/733/free-sim-cards-for-ukrainians-in-greece>

5. Greek Parliament Lights Up With the Colors of Ukrainian Flag, 26.02.2022. <https://news.gtp.gr/2022/02/26/greek-parliament-lights-up-with-colors-ukrainian-flag/> [in English].

6. Gromada Ukrai'no-Grec'ka Inicijatyva. <https://www.facebook.com/groups/ugi.community/> [in Ukrainian].

7. Grupa Ukrai'nci na o. Krypt. <https://www.facebook.com/groups/235243968145340/> [in Ukrainian].

8. Humanitarian Aid Missions to Ukraine through the European Civil Protection Mechanism, 11.01.2023. <https://hellenicaid.mfa.gr/en/humanitarian-aid-missions-to-ukraine-through-the-european-civil-protection-mechanism/> [in English].

9. Informacija Upravlinnja Verhovnogo Komisara OON u spravah bizhenciv dlja peremishhenyh osib z Ukrai'ny v Greciju, UNHCR Greece. <https://help.unhcr.org/greece/displaced-people-from-ukraine/> [in Ukrainian].

10. Melissa Network (Greece). <https://melissanetwork.org/> [in English].

11. Ministerstvo migracii' i prytluku Grec'koi' Respubliky. <https://asylum.migration.gov.gr/temporary-protection/?lang=gr> [in Ukrainian].

12. Ob'jednana ukrai'ns'ka diaspora v Grecii'. https://www.facebook.com/uadiasporaingreece/?locale=uk_UA [in Ukrainian].

13. Prezydent: Nashi domovlenosti z Grecijeju s'ogodni — ce vazhlyva chastyna velykogo energetychnogo paketa, jakyj my pidgotuvaly na zymu, shhob zabezpechyty Ukrai'nu gazom. <https://www.president.gov.ua/news/prezident-nashi-domovlenosti-z-greciyeyu-sogodni-ce-vazhliva-101381> [in Ukrainian].

14. Reports of explosion in Odesa prior to Zelenskyy-Mitsotakis meeting. Kathimerini. 6 March 2024. <https://www.ekathimerini.com/news/1233395/reports-of-explosion-in-odesa-prior-to-zelenskyy-mitsotakis-meeting/> [in English].

15. Russia hits Ukraine's port of Odesa during Zelenskiy and Greek PM visit, Reuters 06.03.2024. <https://www.reuters.com/world/europe/greece-stands-with-ukraine-pm-mitsotakis-says-2024-03-06/> [in English].

16. Spilka Ukrai'nciv na Kryti Leleky. <https://www.facebook.com/ukrainecrete/> [in Ukrainian].

17. Svjato ostann'ogo dzvonyka v Ukrai'ns'kij subotnij shkoli v Atenah — zi shhyroju vdjachnistju j nadijeju na peremozhne lito! https://ukgrdumka.gr/sviato_ostanniogo_dzvonyka/ [in Ukrainian].

18. Thessaloniki Helps Ukraine. <https://www.facebook.com/groups/1281978588964522/> [in English].

19. Tovarystvo ukrai'ns'koi' diaspory v Grecii' Ukrai'ns'ko-grec'ka dumka. URL: <http://www.ukgrdumka.gr/> [in Ukrainian].

20. «Ukrainian House в Греції — комплекс благодійних проєктів». URL: <https://ukrainian-house.org/> [in Ukrainian].

21. Ukrainian Women in Greece. https://www.facebook.com/ukrainianwomengr/?locale=uk_UA [in Ukrainian].

22. Ukrai'ns'ka shkola pry Kul'turno-osvitn'omu centri Beregynja (Grecija). https://www.facebook.com/bereginia10/?locale=uk_UA [in Ukrainian].

23. Ukrai'ns'ke tovarystvo Grecii' Zhuravlynyj Kraj. <https://www.facebook.com/100068180791028/mentions/> [in Ukrainian].

24. V Afinah vchetverte vidbudet'sja mizhnarodnyj festyval' Cossack Art Festival Athens. <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3114794-v-afinah-vchetverte-vidbudetsa-miznarodnij-festival-cossack-art-festival-athens.html> [in Ukrainian].

25. Volodymyr Zelens'kyj proviv zustrich iz Prezydentom Grecii'. <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-proviv-zustrich-iz-prezydentom-greciyi-85045> [in Ukrainian].

Received: 27.06.2025. Approved: 30.09.2025. Published: 1.12.2025.